

Tilsynsrapport

Afdelingens navn og adresse	Vuggestuen Solstrålen Haurumsvej 1A 8381 Tilst
Dagtilbuddets navn	Tilst dagtilbud
Titel på deltagere på mødet	Dagtilbudsleder, Tilst dagtilbud Pædagogisk leder, Vuggestuen Solstrålen Leder fra anden afd. observatør/dataholder 3 medarbejderrepræsentanter Pædagogisk vejleder Forældrerepræsentant, medl. forældreråd Konsulent tilsynsførende fra sektion dagtilbud, PUF, Børn og Unge
Dato for tilsynsmødet	27. februar 2024

Det uvildige tilsyns samlede vurdering af kvaliteten	3
Vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer	4
Børneperspektivet, børnefællesskaber og børn i sårbare og udsatte positioner	4
Det sproglige læringsmiljø.....	6
Forældresamarbejde.....	7
Baggrund for vurderingen i tilsynsrapporten.....	8
Ramme for det uvildige tilsyn	9

Denne tilsynsrapport er udarbejdet på baggrund af et lovpligtigt uvildigt tilsyn. Det uvildige tilsyn gennemføres af en dagtilbudskonsulent fra Børn og Unge i Aarhus Kommune. Man kan læse mere om tilsynsprocessen i bilaget bagerst i tilsynsrapporten eller på kommunens hjemmeside.

Det uvildige tilsyns samlede vurdering af kvaliteten

Den samlede vurdering af kvaliteten i forbindelse med det uvildige tilsyn er: juster praksis

På baggrund af observationer, baggrundsdata og drøftelser på tilsynsmødet vurderes samlet set, at Vuggestuen Solstrålen arbejder intentionelt og reflekteret med at skabe læringsmiljøer, som fremmer børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vurderingen tager lægger vægt på følgende:

Observationen peger på mange elementer i læringsmiljøet, som fungerer rigtig godt for børnene. Personalet er tæt på, gør sig tilgængelige og møder børnene på en omsorgsfuld og hensigtsmæssig måde. En tydelig rollefordeling blandt personalet medvirker til at skabe gode rolige overgange og god understøttelse i leg og aktiviteter. Der ses en sprogrig praksis, hvor der bl.a. sættes ord på det som omgiver børnene, og hvor børnenes bidrag udvides. Børnene inviteres til samtale og dialogisk læsning. Samtaler tager afsæt i børnenes optaget af. Der gives indtryk af et velfungerende og differentieret forældresamarbejde og en generel optagethed af at bygge bro mellem hjem og dagtilbud.

Ledelse og medarbejdere kan i forbindelse med det anmeldte tilsyn gøre rede for, hvordan der arbejdes med læringsmiljøerne i praksis og de bagvedliggende intentioner. De reflekterer med afsæt i data over den nuværende praksis og organisering, ligesom der gives udtryk for at afdelingen arbejder systematisk med kollegial sparring og giver konkrete eksempler på at der arbejdes i en evalueringskultur, med afsæt i data og hvor der gives og modtages sparring på tværs af huset.

På nogle felter kan praksis styrkes, så den kommer mere jævnt alle børn / familier til gavn.

På baggrund af tilsynet anbefales:

- Sæt fokus på indretningen til leg og læring, herunder styrket tilgængelighed af materialer til leg og læring i det fysiske læringsmiljø - ude og inde.
- Styrk sprogmiljøet, så den gode praksis, der er til stede, bliver gennemgående på tværs af personale og børn: "Skru op" for turtagninger i samtale, så der bliver flere længere samtaler. Sæt mere ord på følelser og intentioner og understøt herigennem interaktioner mellem børn mere.
- Arbejd videre med kommunikation ift. forældresamarbejdet, ift. at nå alle forældre.
- Fasthold og videreudvikl den velfungerende samarbejds- og evalueringskultur. Vær (fortsat) eksplicitte omkring, hvorfor I gør som I gør.

Vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer

Børneperspektivet, børnefællesskaber og børn i sårbare og udsatte positioner

Vurdering af kvaliteten af børneperspektivet, børnefællesskaber og børn i sårbare og udsatte positioner i forbindelse med det uvildige tilsyn er juster praksis

1. Konklusioner fra observationen

Observationen peger på, at personalet er tæt på børnene, fordeler sig og gør sig tilgængelige i børnehøjde. Der ses en tydelig rollefordeling blandt personalet, som medvirker til at skabe gode rolige overgange og begrænset ventetid. Børnene virker trygge. Børnene tilgås på hensigtsmæssig og understøttende måde i barn-voksen interaktion. Der ses god understøttelse i leg og aktiviteter, og børnegruppen virker generelt engagerede. Personalet afstemmer med børnene om de "er med" (eks. klap på lår) og er skarpe til at læse børnenes signaler, bl.a. uroligt / nyopstartet barn. Der er konstant opsyn med alle børn ude, børns interesser følges. Der tilskyndes til leg i mindre grupper, børnene kan koble sig på. Børn inviteres ind i leg. Personalet anviser adfærd positivt og understøtter børns interaktioner med hinanden, f.eks. aflede/foreslå alternativer.

Ift. den sete praksis kan der være opmærksomhed på at give lidt mere mulighed for at børnene kan vælge til/fra, f.eks. afholde samling på gulvet i stedet for ved bordet, at tilbyde alternativer. Der kan være en lidt mere udvidende praksis i at understøtte grovmotorisk leg, sådan at det bygger mere ovenpå, hvad barnet allerede kan. Tilgængelighed af materialer kan styrkes. Endelig kan praksis for at italesætte børns følelser og intentioner blive mere ensartet på tværs af personale.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Billedet fra observationen genkendes af medarbejdere, ledelse og forældre. Medarbejdere oplever, at strukturen fungerer rigtig godt, og at børnene trives i den. Det opleves at det kommer naturligt gennem et godt samarbejde, hvor personalegruppen bakker hinanden op og tager fælles ansvar for hele børnegruppen.

Pædagogisk leder glæder sig over billedet fra observationen og påpeger, at det hænger godt sammen med, hvad afdelingen arbejder med og sigter efter. F.eks. ambitionen om, at man fordeler sig på legepladsen og er fyrtårne for børnenes opmærksomhed. At man er i børnehøjde, hvor børnene er og har deres opmærksomhed. At man ser sig som et helt hus, uagtet hvilken stue børn kommer fra. Observationen opleves i tråd med noget af det, pædagogisk vejleder har arbejdet med sammen med personalet.

Der ses kobling til seneste evaluering af læreplanen, hvor der var fokus på kvalitet og nærvær i garderoben og at skabe bedre transparens ift. planlægning / overblik, som fundament for nærvær. Afdelingen har flyttet sig meget på disse punkter siden.

Vi drøfter, om der er forskelle på tværs af stuer. Der ses lidt forskellige tilgange, men generelt er billedet det samme. Der er et fælles fokus på velfungerende overgange, og alle arbejder med en "helt hus – tænkning", ud fra samme principper og med udgangspunkt i børnenes behov. Pædagogisk vejleder ser

mange af de samme ting. Bl.a. at der arbejdes meget struktureret, på en måde som giver tryghed og frihed for børnene. Børnenes navne bruges af alle og man hilser på alle børn. Afdelingen har en fælles definition af "minimum-kerneopgaven" til prioritering på dage med personalefravær.

Det fungerer godt for børnene, at legepladsen kan deles op og gøres større/mindre, bl.a. sikre opsyn og nærvær ift. antal børn og voksne og ift. børnenes behov.

Vi taler om potentialet i at gøre mere materiale tilgængeligt for børnene, til leg og udforskning, både ude og inde og hvordan man kan arbejde med at styrke tilgængeligheden for børnene, f.eks. ved at tage ting med ud. Desuden at sikre en bredde i hvilke læringsområder, børnene selvstændigt kan gå på opdagelse i med afsæt i deres interesser og optagetheder. Det vil være særligt betydningsfuldt for børn i udsatte positioner, som ikke har et hjemmemiljø som tilbyder dette.

Afdelingen beskriver en evalueringskultur, hvor der arbejdes udviklende, reflektivt og med afsæt i konkrete data. Der gives og modtages sparring på tværs af huset med afsæt i praksisfortællinger. Der arbejdes med øvebaner med afsæt i fælles faglig viden og begreber. Kollegial sparring og videndeling er systematisk rammesat og denne praksis opleves at berige praksis. Handleplaner udarbejdes, evalueres og justeres.

3. Vurdering og anbefalinger

Det vurderes, at afdelingen arbejder intentionelt og systematisk med praksis, som tager afsæt i et børneperspektiv, og som understøtter børnefællesskaberne og børn i udsatte positioner. Praksis tager afsæt i refleksioner over data og evalueres løbende. På nogle områder kan kvaliteten justeres, så den i højere grad kommer alle børn til gavn. På baggrund af tilsynet anbefales at

- styrke børnenes tilgængelighed til et mere varieret udvalg af materialer til leg og læring i det fysiske læringsmiljø, ude og inde. Tag f.eks. ting med ud indefra, og arbejd med indretningen og de muligheder, den tilbyder børnene for at få øje på og blive inspireret - set fra børneperspektiv.
- Arbejde i retning af en endnu højere kvalitet for børnene ved at al personale er bevidste om understøttelse af børnenes interaktioner med hinanden. F.eks. gennem italesættelse af følelser og intentioner.
- Fastholde og videreudvikle den gode samarbejds- og evalueringskultur med fokus på børneperspektivet. Vær (fortsat) eksplicitte omkring, hvorfor I gør som I gør.

Vurdering af kvaliteten af de sproglige læringsmiljøer i forbindelse med det uvildige tilsyn er juster praksis**1. Konklusioner fra observationen**

Observationen beskriver et sprogrigt miljø, som på flere områder understøtter børnenes sprog fint. Der benævnes meget, på tværs af aktiviteter, leg, rutiner, både inde og ude. Personalet viser positiv interesse i, hvad børn kommunikerer. Der ses at personalet gentager og udvider børnenes bidrag og kobler mere på. Der gives ordforklaringer og stilles spørgsmål som kan udfordre børnene og invitere til samtale, eks.: "Gad vide hvad der sker, hvis..." Samtaler tager ofte udgangspunkt i børnenes interesser. Der tales om ting som er sket eller skal ske, fælles oplevelser. Børnene har adgang til bøger, og der ses engageret dialogisk læsning med brug af stemmer, og hvor børnene inddrages aktivt. Børn kan selv vælge bøger, og guides til at vælge passende bøger.

Der kan rettes pba. observationen rettes fokus på at al personale sætter ord på, særligt også følelser og intentioner. Der kan generelt rettes opmærksomhed på at få skabt flere længere udvekslinger – skru op for antal turtagninger frem og tilbage med alle børn. Her ses forskel på tværs af personale og børn.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Medarbejdere og ledelse genkender det billede som tegnes af det sproglige læringsmiljø, som det ses i praksis fra observationen.

Afdelingen arbejder med at sikre sammen hæng mellem praksis og børnenes sprog ved systematisk brug af observationsredskabet *Før-Sprog 0-2*. Det bruges v. 14 mdr. og gentages igen v. 20 mdr. uanset hvad vurderingen viser. Der laves handleplan med afsæt i det, data viser. Handleplaner justeres ofte.

En del børn har andre sprog end dansk. Dette imødekommes bl.a. ved, at personalet lærer sig nogle ord på børnenes forskellige sprog, fra barnets verden, for at understøtte børnene. Man beder forældre skrive ord ned. Der læses i oversatte bøger med tekst på andre sprog, således er det synligt for børn og forældre. Der refereres over for barnet til "mor" med ordet på det sprog, man i familien kaldes derhjemme. Hvis der er en medarbejder, som taler barnets modersmål inddrages dette som en aktiv ressource i arbejdet med barnet og familien.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

Det vurderes at Solstrålen skal fastholde og justere praksis. Der ses eksempler på god kvalitet, og der arbejdes intentionelt, målrettet og systematisk med at skabe læringsmiljøer, som understøtter børnenes sprog. På enkelte punkter kan der justeres ved at gøre praksis mere ensartet i kvalitet. Det anbefales at

- "skru op" for turtagninger, så der bliver længere samtaler og praksis bliver mere gennemgående på tværs af personale og børn.
- Invitere mere til læsning, bl.a. ved at gøre bøger endnu mere tilgængelige så børn selv kan tage initiativ i flere sammenhænge. Sikre en bredde i udvalget, gerne kobling til aktuelle tematikker.

Vurdering af kvaliteten af forældresamarbejde i forbindelse med det uvildige tilsyn er juster praksis.

1. På hvilke måder arbejdes der med forældresamarbejdet i afdelingen?

Dagtilbuddets forældresamarbejde forgår dels i det daglige møde og faste samtaler, dels i regi af forældreråd. Når det er nødvendigt, initieres udvidet samarbejde. Læreplanen beskriver, at arbejdet tager *"afsæt i, og viser respekt for, den enkelte families behov og perspektiver [...] "gennem anerkendende og bekræftende kommunikation" [...] "er undersøgende og nysgerrige på forældrenes perspektiver og på de intentioner, der ligger bag deres handlinger sammen med barnet"*. Vi udfolder dette.

Forældrerådet inddrages i drøftelser og informeres om aktuelle fokusområder, f.eks. med afsæt i videoer fra læringsdage, praksisfortællinger og øvebaner personalet arbejder med. Der har været fælles fokus på kommunikation, særligt hvordan man får forældre til at bruge Aula.

2. Hovedpointer fra dialog/refleksion

Begge veje tegnes generelt et billede af et velfungerende forældresamarbejde. Forældrerepræsentant udtrykker en oplevelse af, at hele huset kender barn og familie. Man kan få en fortælling om, hvad der er sket i løbet af dagen. Kulturelle / sproglige behov hos barn og forældre imødekommes. Personalet betoner forældresamarbejdet som det vigtigste, da personalet har brug for viden om barnet. Den daglige dialog vægtes med henblik på at have føling med forældrene. Omkring indkøring laves forventningsafstemning og der er fokus på at skabe et "vi" med afsæt i erfaringer og værdier - i forældreperspektiv.

Vi drøfter dilemmaer, afdelingen støder på ift. forældresamarbejdet. Som eks. nævnes hvordan man formidler, hvad forældre kan gøre hjemme. Det pointeres også at kommunikation via Aula ikke fungerer så godt, og en del forældre er ikke på.

3. Vurdering og anbefalinger på tiltag

På baggrund at tilsynet vurderes, at Solstrålen arbejder med forældresamarbejde på måder som understøtter arbejdet med børnenes trivsel, læring og udvikling, og hvor der søges at skabe god sammenhæng mellem hjem og dagtilbud. Afdelingen kan justere forældresamarbejdet særligt ift. fokus på kommunikation og tættere kontakt med alle forældre. På baggrund af tilsynet anbefales at:

- Holde fast i den meget positive tilgang til forældre. Vær fortsat nysgerrig på, hvordan forældrene oplever samarbejdet og kommunikationen, bl.a. brug af Aula og andre tiltag, I har.
- Være undersøgende på, hvordan I kommer tættere på de forældre, som i mindre grad er opsøgende eller som I er mindre tæt på. Hvilken praksis giver mening for disse?

Bilag 1

Baggrund for vurderingen i tilsynsrapporten

I denne tilsynsrapport kan man læse opsamlingen på et uvildigt tilsyn i dagtilbudsafdelingen. Opsamlingen indeholder en vurdering af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer i afdelingen. Vurderingen er baseret på en uanmeldt observation, andre forhold med betydning for kvaliteten f.eks. den pædagogiske læreplan og data fra sprogvurderinger samt dialogen om kvaliteten på et anmeldt tilsynsmøde.

Det uvildige tilsyn har i perioden 2023-2024 følgende særlige fokusområder:

- Børnefællesskaber, børneperspektivet og børn i sårbare og udsatte positioner
- Sproglige læringsmiljøer
- Forældresamarbejde

Baggrunden for de overordnede fokusområder i tilsynet er centrale elementer i den pædagogiske læreplan i dagtilbudsloven samt centrale indsatser i Børn og Unge.

Drøftelsen af de overordnede fokusområder for tilsynet vil i den enkelte afdeling tage afsæt i, hvad deltagerne på tilsynsmødet finder relevant under dialogen med afsæt i observationen, øvrige data samt refleksioner.

Dokumentation og vurdering af kvaliteten

I alle dagtilbudsafdelinger anvendes 3 kategorier til at beskrive vurderingen af den samlede kvalitet i afdelingen eller kvaliteten i arbejdet med enkelte af fokusområderne i tilsynet.

Kategorierne er følgende: fasthold pædagogisk praksis, juster pædagogisk praksis og ændr pædagogisk praksis. Hvis der på baggrund af tilsynet opstår en bekymring for kvaliteten i læringsmiljøet i afdelingen, kan der iværksættes et skærpet tilsyn.

Kategorier til beskrivelse af vurderingen af kvaliteten under det uvildige tilsyn

Fasthold pædagogisk praksis:

Fasthold pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at der er mange tegn på god kvalitet i afdelingen inden for et af fokusområderne eller samlet set. Afdelingen arbejder målrettet med at skabe læringsmiljøer, som fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Arbejdet med børnenes mulighed for deltagelse i fællesskaber er synlige i hverdagen og en del af den pædagogiske organisering og planlægning. Afdelingen kan gøre rede for, hvordan der arbejdes med læringsmiljøerne, og det pædagogiske personale har fælles refleksioner, som afspejles tydeligt i den pædagogiske praksis.

Når tilsynet peger på, at afdelingen skal fastholde pædagogisk praksis, anbefales det, at der er en nysgerrighed på, hvordan den høje kvalitet kan fastholdes og fortsat udvikles.

Juster pædagogisk praksis:

Juster pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at afdelingen arbejder godt med at skabe læringsmiljøer, som fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Afdelingen kan i dialogen om

den pædagogisk praksis redegøre og reflektere over, hvordan de arbejder med læringsmiljøerne, børnenes deltagelse i fællesskaber og det pædagogiske personale har fælles refleksioner, men hensigter og refleksioner mangler nogle steder at blive omsat til pædagogisk praksis for alle børn.

Når tilsynet peger på, at afdelingen skal justere den pædagogiske praksis, anbefales det, at afdelingen arbejder med at justere praksis inden for nogle af fokusområderne for tilsynet.

Ændr pædagogisk praksis:

Ændr pædagogisk praksis betyder, at tilsynet vurderer, at den pædagogiske praksis ikke lever op til en forventelig praksis jf. den pædagogiske læreplan. Afdelingen skal arbejde mere gennemgribende med ændringer af den pædagogiske praksis inden for et af fokusområderne eller samlet set i afdelingen for at udvikle kvaliteten, med henblik på at fremme alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse og muligheder for deltagelse i fællesskaber.

Ved vurderingen 'ændr pædagogisk praksis' vil der være konkrete anbefalinger til, hvad der skal arbejdes med for at styrke og udvikle kvaliteten i afdelingen.

Ramme for det uvildige tilsyn

Det uvildige tilsyn indeholder overordnet set følgende aktiviteter, som ligger til grund for den samlede vurdering af kvaliteten i afdelingen:

Uanmeldte observationer

I dagtilbudsafdelingen er der lavet uanmeldte observationer af tre timers varighed med afsæt i børnemiljøvurderingsskalaerne; ITERS-3 og ECERS-3 i henholdsvis en vuggestue- som børnehavegruppe.

De uanmeldte observationer i dagtilbudsafdelinger er enten lavet af en dagtilbudskonsulent fra forvaltningen eller en anden leder fra dagtilbuddets ledelsesteam. Dagtilbudskonsulenterne er certificerede i at foretage observationer med ITERS-3 og ECERS-3. Dagtilbudsledelsen har gennemgået et læringsforløb, som klæder dem på til at observere med afsæt i udvalgte elementer fra ITERS-3 og ECERS-3 redskabet.

I dagplejen er der lavet to timers observationer med afsæt i KVALid-tilsyn til dagplejen, i såvel dagplejehjem som i legestuegrupper.

Observationerne i dagplejen foretages af uddannede konsulenter fra forvaltningen.

Forberedelse før det anmeldte tilsynsmøde

Den pædagogiske leder og dagtilbudslederen på det anmeldte tilsynsmøde modtager observationsrapporten/-erne en uge før det anmeldte tilsynsmøde. De har derved mulighed for at læse rapporten/-erne og reflektere samt perspektivere det observerede til den samlede praksis sammen med medarbejdere i afdelingen. Det er også muligt for deltagerne at medbringe egne data til mødet.

Det anmeldte tilsynsmøde

Formålet med det anmeldte tilsynsmøde er at vurdere kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer med henblik på, at medarbejdere og ledere fra dagtilbuddet sammen med forældrerepræsentant og den tilsynsførende dagtilbudskonsulent er lærende sammen om udviklingen af kvaliteten i afdelingen efterfølgende.

Det anmeldte tilsynsmøde har en varighed af tre timer. På mødet er der løbende en dialog med alle mødets deltagere om arbejdet med kvalitet i afdelingen. Afsættet for dialogen er observationen, øvrige data, deltagernes egne refleksioner og perspektiver.

Øvrige data

Under dialogen på tilsynsmødet inddrages øvrige data, der kan belyse kvaliteten i dagtilbudsafdelingen. Disse data er dagtilbuddets pædagogiske læreplan samt evaluering heraf, opsamling på hidtidige tilsyn samt data fra Grafisk LIS. Data kan også være, data, som dagtilbuddets ledelse, medarbejdere eller forældrerepræsentant medbringer, ligesom mødedeltagernes refleksioner vil indgå i datagrundlaget, der er afsat for vurderingen af kvaliteten.

Tilsynsrapporten

Den samlede vurdering af tilsynet beskrives i tilsynsrapporten, som skal offentliggøres på afdelingens og derved dagtilbuddets hjemmeside.

Skærpet tilsyn

Bekymring

Når der er forhold, som giver anledning til bekymring for kvaliteten i læringsmiljøet i en afdeling, iværksættes et skærpet tilsyn. Ved en bekymring udarbejder den pædagogiske leder samt dagtilbudslederen en redegørelse om sagens forhold. Ved skærpet tilsyn er det muligt at holde et ekstra tilsynsmøde med samme deltagerkreds som ved det almindelige tilsynsmøder. Forældrerådet får også mulighed for at udarbejde en redegørelse i forbindelse med et skærpet tilsyn, såfremt sagens karakter tillader det.

Alvorlig bekymring

Når der er forhold, som giver anledning til alvorlig bekymring for kvaliteten i læringsmiljøer i dagtilbud iværksættes et skærpet tilsyn.

Ved alvorlig bekymring afholdes altid et ekstra tilsynsmøde. Ved behov gennemføres en ekstra observation af læringsmiljøet. Ved alvorlige bekymringer udarbejdes en handleplan med konkrete aftaler om tiltag, opfølgning og evaluering af tiltagene, der giver anledning til den alvorlige bekymring. Handleplanen skal godkendes af Børn- og Ungechefen, og dagtilbuddets bestyrelse har mulighed for at kommentere handleplanen.